

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**

Directie Mededinging en
Consumenten

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag

Postadres

Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Datum 14 oktober 2011

Betreft Beantwoording vragen over de gevolgen van schaalvergroting in de
supermarktbranche

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de leden Schouten
(ChristenUnie), Dijkgraaf (SGP) en Gesthuizen (SP) over de grote gevolgen van
schaalvergroting in de supermarktbranche voor kleine supermarktondernemers,
nr. 2011Z18363, ingezonden 23 september 2011.

1

Wat is uw reactie op de constatering in het bericht 'Grottere supermarkten boeken
weer meer winst. Kleine supers onverminderd in zwaar weer' dat de verruiming
van het aantal zondagopenstellingen mede veroorzaker is van verslechtering van
de concurrentiepositie van de kleine supermarktondernemer ten opzichte van die
van de grote ketens?

Zondagopenstelling heeft een effect op het mogelijke aantal openingsuren van
winkels, waaronder grote en kleine supermarkten. Winkeliers, ook supermarkten,
maken gebruik van de mogelijkheden die de wet hen biedt om openingstijden aan
te passen aan consumentenvoorkeuren. In welke mate een supermarkt daar
gebruik van maakt is aan de supermarkt zelf. En hoewel grote bedrijven beter
kunnen inspelen op de ruimere mogelijkheden, maken ook kleine bedrijven
gebruik van de ruimere openingstijden. Het is hierbij een gegeven dat grote
winkeliers bepaalde schaalvoordelen hebben ten opzichte van kleine winkeliers.
Tegelijkertijd hebben kleine winkeliers weer bepaalde voordelen ten opzichte van
grote winkeliers, zoals specialisatie.

De Winkeltijdenwet gaat uit van verplichte sluiting van de winkels op zondag. Op
dit uitgangspunt zijn slechts een beperkt aantal uitzonderingen mogelijk, zoals
bijvoorbeeld de toerismebepaling. Het is aan gemeenten om te bepalen of zij
gebruik willen en kunnen maken van deze uitzonderingen op de hoofdregel. De
wetswijziging die op 1 januari 2011 in werking is getreden, heeft tot doel het
oneigenlijk gebruik van de toerismebepaling uit de Winkeltijdenwet tegen te gaan.
Hiertoe is de toerismebepaling aangescherpt. De wetswijziging zal dan ook eerder
tot gevolg hebben dat het aantal koopzondagen afneemt, dan dat zij toeneemt.

Ons kenmerk

ETM/MC / 11141664

Uw kenmerk

2011Z18363

Deze wetswijziging brengt naar verwachting voordelen voor de kleine ondernemer mee, zoals uit eerder onderzoek van het Centraal Planbureau¹ blijkt. Uit dit onderzoek blijkt namelijk dat kleine winkels er door de wetswijziging naar verwachting wat in omzet op vooruit gaan, terwijl de winkelketens er in omzet wat op achteruit gaan. De reden hiervoor is dat winkelketens bij minder zondagsopening hun schaalvoordelen minder kunnen benutten, en dat geeft kleine winkeliers een kostenvoordeel. De wetswijziging leidt er dus toe dat de concurrentiepositie van kleine winkeliers licht verbetert ten opzichte van de positie van winkelketens.

Overigens maakt de omzet op zondag vooralsnog een beperkt deel uit van de totaalomzet (1,16%). Tegelijkertijd manifesteert de schaalgrootte van grote supermarkten zich niet alleen op het terrein van openingsuren, maar ook op onder meer het terrein van prijsstelling van producten, het assortiment aan producten en het kunnen opvangen van economische tegenwind. Mogelijk hebben die laatste factoren wel het meeste effect op de dalende trend van de omzet en aantal van kleine supermarkten.

2

Erkent u dat ruimere zondagopenstelling voor kleine ondernemers grotere bezwaren en problemen oplevert dan voor (grote) ketens?

Ruimere zondagsopenstelling zou meer problemen kunnen opleveren voor kleine ondernemers dan voor ketens. Zoals ik hierboven echter reeds heb aangegeven, zal de wetswijziging die op 1 januari 2011 in werking is getreden, eerder leiden tot een verlaging van het aantal koopzondagen, wat juist voordelen voor de kleine ondernemer meebrengt.

3

Vindt u deze ontwikkeling een onwenselijk gevolg van de ruimere zondagopenstelling?

De mogelijkheden voor de detailhandel van ruimere openstelling op zondag is slechts één van de factoren die een rol spelen bij de dalende trend van de omzet en aantal van kleine supermarkten. Daarnaast spelen, zoals al eerder aangegeven, factoren als prijsstelling van producten, het assortiment aan producten en het kunnen opvangen van economische tegenwind een belangrijke rol bij deze ontwikkeling.

4

Zo ja, bent u bereid maatregelen te nemen om dit ongewenste gevolg teniet te doen en uiteen te zetten welke maatregelen dat zijn?

¹ CPB Document 191, Economische gevolgen beoogde aanpassing Winkeltijdenwet, september 2009.

**Directoraat-generaal voor
Energie, Telecom en
Mededinging**
Directie Mededinging en
Consumenten

Ons kenmerk
ETM/MC / 11141664

Nee, zoals ik reeds heb aangegeven is de ruimere openstelling op zondag slechts één van de factoren die een rol spelen bij de dalende trend van de omzet en aantal van kleine supermarkten. Bovendien zal de wetwijziging die op 1 januari 2011 in werking is getreden, eerder leiden tot een verlaging van het aantal koopzondagen dan een verhoging.

(w.g.) drs. M.J.M. Verhagen
Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie